

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՊՈՐՏՈՍԵԱՆ
ՀԱՍՏԷ
H. TOROSSIAN

ԱՐՁԱՆԱԶՅԱՆ

Direct. - propr. du journal Arménien

ARCHAEOLOGUE

LE CAIRE (EGYPTE)

Կ Ի Ս Ա Շ Ա Ր Ա թ Ա թ Ե Ր Թ

ԱՂԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔԵԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ՕՐԵՐԸ

ՊԵՏԱԿ

ԵՐԻՊՏՈՍ

Տարեկան գրք - ողջ 60
Վեցամսայ ,, 30

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

Տարեկան քրակ 20
Վեցամսայ ,, 12

Բաժանորդագիրը կանխիկ է և
ձանուցումները կ'ընդունուին մասնա-
ւոր համաձայնութեամբ : Բարեգոր-
ծական Ընկերութեանց համար 50 տո
հարիւր զեղք կ'ըլլայ :

ՇԱՐԱԹ ԹԻԻ 435

ՔԱՆ ՓԱՐԱՅ ՈՂՁ

ՎԼԱՏԻՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ռուս-ձարոնական պատերազմի
արդի կեղծումներն մին է Վլատիվու-
թոք, որոյ մասին Բոնդար Մարտիչ Կե-
սեւեալ ծանօթութիւնները կուտայ :

Վլատիվութոք հիմնարկուած է
ցամաքին մէջ շատ յառաջացած ծո-
ցի մը վրայ մերկ բլրակներու միջև .
ահագնատեսիլ սև թնդանօթիներու
բերաններ զէպի ծով դարձած՝ հե-
ռուէն եկող նաւու մը կաժըլակին
վրայէն ճամբորդին առաջին անգամ
կին հանդիպին : Դարչուրուսն տեսքը
հիանալի է լիւսերուն ընծայած
բարեձև բաժանուցներովը : Բա-
նի կը յառաջանայ, քանի կը մտե-
նայ, ահա ժայռու կղզեակներ աչ-
քիդ առջև կը ներկայանան հոս հան
գրուած, ու կը տեսնես որ գէժը կը
նկարուին ծովափունքի անթիւ և
անհամար շուրջները և հետզհետէ
գիւթիչ և անակնկալ տեսարաննե-
րու ականատես կ'ըլլայ : Եթէ գրե-
թադուր թիւն մը կայ, ան ալ քա-
ղաքին մէջ բուսաբերութեան պա-
կասիւն է : Ոչինչ կը ծաղկի այնքան
տեղատարափ ձիւններու և անձերնե-
րու ենթակայ եղող այդ երկրին մէջ,
բայց միայն կանաչ խոտեր և քանի
մը ճուղած ծառեր :

Ծովածոցին ներսերը կը տա-
րածուի քաղաքը թէպէտ ոչ այն-
քան խոր՝ բայց ընդարձակ տարու-
ծութեան մը վրայ կիսաշրջանակ մը
ձևայնելով ծովափունքի երկայնքը
փութած անանցանելի բլրակներու
ստորոտը :

Հոյաչէն յիշատակարաններ նա
յոյին ու շաղթութիւնը կը գրաւեն
իրենց բարձրադիր զանգակատուն-
ներով և սկիզբածեալ տամալինե-
րուն փառլիւսմովը ու գեղահիւս որ-
մերուն շախտակագոյն կոյտերովը :
Այս շէնքերն են պիւնարական կա-
ռավարչին ու ծովակալին պալատնե-
րը, ուստի եկեղեցին, դրամատունե-
րը, վաճառատունները և մանաւանդ
անհամար հոյակապ և բարձր շէնքեր
զորանոցները որոնք պատնէշներու
նման քաղաքը շրջապատող գիւրը մը
ուներն :

Յամաք ելլողին համար տեսա-
րանը խիստ տարօրինակ կը թուի .
փայտաշէն քարակիրն վրայ ամէն աղ-

դէ խուռն բազմութիւն մը համա-
խորհուած է . միջազգային խառ-
նուրդ մը՝ Չինացիներու և Քորէա-
ցիներու, որոնք թիւնոծներու պէս
սպիտակ տարազներ կը կրեն . հա-
զուտներու զանազանութեանց մէջ
կը խառնուին մութիւնները՝ (ուստ
գիւղացի) պղնձագոյն կամ թաւշեայ
տարազներով :

Ինչ մը հեռուն զոյգ ձիերով
լծուած կառքեր կ'եցած են, որոնց
մէջ փռուած կը տեսնու գասգէթա-
ւոր մարդիկ, որոնք սպայներ՝ երկ-
րապալներ և զինուորներ են : Միօր-
նակ հազուած մարդիկներու թիւը
աննկարագրելի է . հոն կան ամէն
ազգի զինուորականներ, կառավարա-
կան պաշտօնեաներ, սակեթել հա-
զուտներ կրող սպայներ որոնք խո-
չոր կոչիկներ և մոլորագոյն թիկ-
նոցներ կը կրեն : Բազմաթիւ փողոց-
ները լայն են, անիւններու բազմա-
թիւ հետքերով զծուած . կառքերը
սրարչաւ կ'ընթանան ու անիւնները
կիսով չափ ցիւխերու մէջ կը թափ-
խուին . ամեն ուրեք շինութիւններ
կ'ըլլան, միշտ կը կառուցանեն քարէ
փայտէ շէնքեր . ամեն կողմ տես-
լուտ զործունէութիւն մը, անխնայ
զարդացում մը կը տեսնուի : Ան-
չաւշտ պայքար մը, զրուս մը սկսած
է քաղաքին և անդրապրեան եր-
կաթուղւոյ միջև թէ՛ ո՞րը արդեօք
առաջ պիտի աւարտի . քաղաքի մը
թէ՛ երկաթուղւոյնը, այս ամէնը ի-
րարու աններդաշնակ թէ՛ն՝ բայց ընդ-
հուպ պիտի համաձայնին :

Մաս մը յիշատակարաններ կը-
րանիթէ կառուցուած են . ուրիշներ՝
ինչպէս օրինակի համար նամակա-
տունը՝ փայտաշէն է տակաւին, և կան
սր խոչոր ու անուղիղ գերաններու
վրայ հիմնուած են . այս ինչ բանը
քաղաքին բանակառուցին կը համա-
կան, ճարտարական և հակառակ այս
ամենուն չափազանց ուստիական ճա-
շակին յարմարած է : Պէտք է փու-
թել, շտապել, պատրաստուիլ, վա-
սրնդի շատ դրամ չհանելու ժամա-
նակը կուգայ, շատ գործեր կան
ձեռնարկուելիք, բայց նաև շատ մը
չափեր պաշտպանելու և շատ մ'ալ
մրցումներ ետ մղելու :

Եւ ամէն կողմէ շուտափոյթ զա-
նալան պատրաստութիւններ կը

տեսնուին խանութներու, դրամազը-
լուխներու, նաւերու և թնդանօթ
ներու :

Անդրապրեան մեծահաշակ եր-
կաթուղւոյ կայարանը կը գտնուի
ծովուն եղբրքը քարափին վրայ .
այժմ մեծ դիրքութիւն կայ, երեք
չաքաթէն անկէ Ս . Բէթէրոպուրկ
երթալու՝ մանաւանդ գեղեցիկ եղա-
նակին : Եթէ ճանապարհորդին դըժ-
ուարին պարագայ մը կը ներկայա-
նայ, այն ալ Պայրալ լճին և Ամուռ
դետին վրայ ընելիք մի քանի օրե-
րու նաւային ճամբորդութիւնն է :

Վլատիվութոք անդրապրեան
հոշակաւոր երկաթուղւոյն վերջին
կայանն է, և իւր կարեւորութենէն
մաս մը պիտի կորսնցնէ երբ Ման-
չուրիոյ երկաթուղւոյն սկսի : Բայց
պէտք է նաև գիտնալ թէ ուրիշ
ճանապարհակից երկաթուղւոյ գիծ
մը որ այժմ նոր աւարտած է՝ ար-
գի երկաթուղին հարաւակողմանին
պիտի կապէ և այսպէսով թող պի-
տի տայ հիմնական հաղորդակցու-
թեան մը մէջ զնեւ արեւելեան Սի-
պրիոյ երեք գլխաւոր կեղծոնները
որոնք են . Քապուսօք, Բօրթ-Ար-
թիւր և Վլատիվութոք . քաղաքները
այս վերջինը ինչ որ ալ ըլլայ, հա-
կառակ զինքը ամբողջ տարին պա-
տող սառեւուն, պիտի մնայ աշխար-
հիս գլխաւոր նաւահանգիստներէն
մին, արգէն զինքը շրջապատող հո-
ղերուն մէջ գտնուող անհամար հան-
քերու հարստութիւնները կը բաւեն
իրեն ապահովել մեծ ապագայ մը :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԼԱՏԻՎՈՒԹՅՈՒՆ ՊԵՏԱՐՈՒՄԸ

Փետրվար 23ին Հարօտաթէէն
Տէյլի Մէյլ թերթին հետեւեալը կը
գրեն :
« Կ'ըսուի թէ Վլատիվութոք
հինգաբարձի օրուին ի վեր պաշար-
ուած է ճարտարական նաւատորմի
կողմէ :

ԲՕՐԹ ԱՐԹԻԻՐԻ ՄԷՁ

Բօրթ-Արթիւրէ կը հեռագրեն
թէ երկու օրերէ ի վեր կայքութիւ-
նը միշտ միեւնոյնը կը մնայ առանց
ո և է փոփոխան :

Հարաւակողման փոթորիկ մը
որուն յաջորդեց սոսկալի մեծ ալե-
կոծութիւնը, ցամաք երկու ամէն
փորձ ապարդիւն ըրին :

Կ'ըսուի թէ Թօկօ ծովակալին
նաւատորմը պիտի չարունակէ ան-
ընդհատ Բօրթ-Արթիւրը աւազակեւ
մինչև որ ուսերուն նաւատորմը
ոչնչացնելով անկէ հեռացնէ :

Բօրթ-Արթիւրէ արտաքուստ
նորեկ անդրապրի մը տուած տե-
ղեկութիւններուն համաձայն՝ կը
անդեկանանք թէ՛ Բօրթ-Արթիւրի
մէջ մեծ քանակութեամբ ցորենի և
ալիւրի պաշար կայ որոց թիւը 250-
000 տոննայներու կը հասնին . նաև
600000 օխայի չափ Բարթիթի և ճա-
րանի ամուխ կը գտնուի :

Օրըստօրէ նորանոր զորագուն-
դեր կը հասնին, այնպէս որ այժմ
Բօրթ-Արթիւր գտնուող զինուորա-
կան ոյժը 100000ի կը հասնի :

ՍԷՄԻՆԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Տէյլի Բոնօնիֆանտին թերթին
մէկ թիւակցին տուած Սէուրի տե-
ղեկութեանը համաձայն՝ լեռնային
երեք մարտկոցներով 18 հառահա-
զին մեծութեամբ թնդանօթներ
բերուած են Սէուրի ամրոցները զօ-
րայնելու համար :

ՃԱՐԱՆԱԿԱՆ ԴՈՒՆԴԵՐԸ ԳՕՐԷԱԻ ՄԷՁ

Շէմուլֆօէ կը գրեն թէ՛ Փե-
տրվար 27ին, Վէյհայվէյի ճամբով
հասած, Թալալը լրագրին մասնաւոր
չողենալին հետ կապուած անթել
հեռագրէն կը տեղեկանանք թէ ձա-
րանցիք յաջողած են Շէմուլֆօ ել-
նել այս վերջին օրերը և պաշար,
ամեն տեսակ ուղղամթերքներ և
4,500ի չափ ձիեր և կառքեր ցա-
մաք հանել :

Շէմուլֆօ ելնող զորագունդե-
րու թիւը 20000 հոգիի կը հասնի,
իրենց հրետանին կը բաղկանայ 6
մարտկոցներէ . 5 ձիեր հաղիւ կարող
են քաշել տանիլ կատարելագէս
կաղմակերպեալ թնդանօթ մը :

Հայտուի հարաւակողմ մեծ քա-
նակութեամբ ճարտանցի զորագունդեր
ցամաք ելած են ուսկից մտադիր են
զուգահեռական ճամբով մը երթալ
Հօնանկոնի գունդերուն միանալու .
այս կերպով ձաբոնցիք եօթը օր-
ուան ճամբայ վաստկած կ'ըլլան :

Կը կարծուի թէ 3000 զորքեր
քանի մը թնդանթներով զէպի Բի-
էնկ Եանկ կը քալեն ուր 150 ճա-
բոնցիներ հասան :

ԽԱՌՆԱԿՈՒԹԻՒՆԻ ՓՈՒՔՐ ԱՍԻՍԵ ՄԷՋ

Լը Ժուրնալ կը գրէ թէ 4 .
Պօլսէն Փետրուար 28 թուականա-
տրուած պաշտօնական տեղեկու-
թիւնները այնպէս կը հաստատեն
թէ Անատոլի մէջ կուրդներ տեղի
ունեցած են հայերու և քրիստոնե-
ստիկներու դիմադրութիւն :

Կուրդներ պատճառն է կ'ըսեն ,
հայ ազգին և քրիստոնեան միջև գոյ-
ութիւն ունեցող աստիճաններ :

Եր . թ . Հաւանական կրօնքը նըս-
կատել արդարեւ տրուած լ'որը ,
բայց Լը Ժուրնալ չ'ըսեր թէ անա-
տոլի ո'ր կէտին վրայ տեղի ունե-
ցած է այդ կռիւը , չ'ըլլայ որ քը-
րանական թիւթը Անատոլի ամ-
բողջութիւնը քաղաքի մը հետ չ'իս-
թէ :

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Տես ԳՐԾԱԿ . ԺԳ . ասի քի 8 .
(Կովկասեան Խալիվներ)
ՇԱՏ ԿԱՐԵՒՈՐ
Կատարեալու Կարգի
ՁԻՆ . ՆԱՀԱՆԳԱՊԵՏ
ԿԱՐՄՈՒ ՆԱՀԱՆԳՈՒ
Գաղափար
Գաղափար Բաժանմունք
N° 483
13 Ապրիլ 1903 թ .
Կարս
Կարսի Շքանակագիտի

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՎԼՈՅՍԻ

ՍԵՒ ԱՂԱՍԱՆԴԸ
Հեղինակ ՔԷՆՈՒ ՍԱԼ
ՄԱՍՆ ԵՐԿՐԱՅԻՐ
ԴՈՒՆ Ե .
ԳԼԱՐԱՒ ԸՂԱՆԲՆԵՐԸ
— Եւ այս նամակը արդարեւ թեան
կողմէ գրաւուած է , յարեց Լարտինուա,
նամակին որու ուղղութեամբ ըլլալը ակ-
նարկելու ուղղութիւն : Անուամակ ուրիշն ու-
ճիւրը կը հաստատուի . վերջապէս շօշա-
փելի ապացոյցներէն մէկն ալ այն է որ
սեւ աղամանիցի վերջին մէջ մնացած է :
— Սեւ աղամանիցի մը . . . հարցուց
Գլարա զողզողով :
— Ո՛հ , այո՛ , սեւ աղամանիցի մը ,
զոր Տիտիէ եւ Լուսինի եւ որոյ մա-
սին բնականաբար արդարեւ թիւնը բան
մը չ'պիտի յայտնէր : Եոյն ինքն Մար-

նան զէնք , փամփուշտներ , շոր եւ միւն-
չիւ անգամ գրամ , Ենթադրուած են սան-
մանը անցնելու Սուրմալուի գաւառից :
Կարսի շաջանի Բաշ-Շորաղլար (*) ,
Բաշ-Բատիւլար , Աղ-Բատիւլար , Ղըզըլ
-Քիւրիք-Դիւրն , Փաղեքիւլան , Շորաֆ ու
Խա-Չիւլալիք գիւղերու , այլու կաղ-
զըանի շրջանի Թիգար , Ղըզըլ-Ղօշ եւ
Բաշ-Դիւլաա գիւղերի աներու ընդ-
մերում՝ պահեստի հայ զինուորները զի-
նալարուած թիւն են սորվեցնում 6-8 հո-
գուց բաղկացած խմբերին , որի համար
ստանում են վճար մի ինչ որ ընկերու-
թիւնից . Իսկ առ հասարակ բոլոր հայ
գիւղերում կատարուած է զբաժանկան
ժողովարարութիւն : Վիշիւրները 10-15
հոգուց բաղկացած զինուած խմբեր զիւ-
ղէ գիւղ տեղափոխութիւններ են կո-
տարում :

« Որովհետեւ վերայիշեալ տեղեկու-
թիւններէն մէկ քանիսը հաստատուած
են նաեւ Ապրիլի 11-ի նօ . 187 ձեր վե-
կուցարար՝ հայերի մէջ նկատուող շարժ-
ման եւ ձեր շրջանի համարեալ բոլոր
հայ գիւղերում կատարող զբաժան մա-
րդարարութիւնների վերաբերմամբ , -
ուստի , ի յրումն ներկայ Ապրիլի 2-ից
եւ 5-ից . նօ . 120 , 113 , ձեզ արած
ատաղազրութիւններին , ինչպէս նաեւ
անձամբ իմ ձեզ տուած ցուցումներն-
րես , յանձնարարուած եմ :

« 1) Հինկել , քառ ձեր հայեցողու-
թեան , հայ գիւղերում ոստիկանական
պահականոցներ , հայերի գործողու-
թիւնները վրայ հակելու եւ թոյլ չ'առ-
լու համար , որ նրանք խմբեր զինեն ,
զբաժնուցնեն եւ առ հասարակ կարգն
ու հանգստութիւնը խանգարեն , իսկ ե-
թէ — մտղկանց պահասութեան պատ-
ճառով — կարելիութիւն չ'կայ անհրա-
ճառ թեով պահականոցներ հինկել , այդ
զէպքում կազմակերպեցէք յաճախակի
եւ ըստ կարելիութեան անընդհատ պաշտա-
նի հայ գիւղերի մէջ , ինչպէս եւ աւել-
լի անհանգիստ ու կասկածելի վայրե-
րում :

« 2) Առանձին ուշադրութիւն
զարձնել՝ մանրամասնորէն եւ հանդա-
մանօրէն պարզելու Փարաղեա գիւղի
բնակիչ Կ ի ր ա կ ո ս Պ ա տ ր ո ս ու
վ ի ր արած յայտնութիւնը՝ թէ զբամի
ժողովարարութիւն անուով են Բէշօղիք-
Սաթըրըզ գիւղում Ա և Ե տ ի ս Ս ա ր
յ ի ս ո վ ը , եւ Փարաղեա գիւղում
Մ ի ս տ ք Ս ա տ ու ր ո վ ու Ն ա .
հ ա պ Ե ա Ա ր ո ս . թ ո վ ը , եւ ի մ ա .
ն ա լ ո վ թ է ու մ են յանձնուած ժողոված
զուամարները , առանց յետաձգելու հա-

սիրտ Տէրօշ ալ պէտք է որ տակաւին
հասկցած չ'ըլլայ թէ՛ այս աղամանիցի ,
որ իր աջ ձեռքին մտան վրայ կը կը-
րէր . ոճիւրը գործելու պահանջներուցու-
ցած է , եթէ այսպէս չ'ըլլար , նա պիտի
վործէր անոր տեղ ուրիշ մը զետեղել .
սեւ աղամանիցի արտօր հրապարակին
վրայ մեծ քանակութեամբ կը գտնուին :
Իմ ազգիկս ունի անիկէ . դու ալ ունիս :

— Այո՛ , ձեր ինձի տուած մասա-
նիին վրայ , որ արդարեւ շատ սիրուն
է , բուսե Գլարա անհամբերութեամբ մը .
բայց ձեր պատմութիւնը ո'րչափ եր-
կար է :

— Սիրելի բարեկամուհիս ստիպ-
ուած եմ քիչ մը տեսիլ կանոց ասնել
նախնական մանրամասնութեանց վրայ ,
որպէս զի մնացեալը լաւ բացատրել կա-
րենամ : Ուրիշն Մարտիալ Տէրօշ Հալիբի
մէջ ձեր պատմութեան , ուր երկու ոս-
տիկաններ անոր հետքերը կը գտնուին .
քիչ յետոյ պիտի ըսեմ ձեզի թէ՛ ինչ-
պէս տեղեկացած եմ այս ամէն մանրա-
մասնութեանց : Ռիւֆիկէզը ստուի թու-
րեւտի մը համար Հալիբի զրկած էի . . .

Այս խօսքին հետ Լարտինուա նեն-
գամիտ ակնարկ մը փոխանակեց Տիտի-
էին հետ որ կը մտածէր թէ՛ « անպի-
տուանակէր :

զորպէս այս մասին անհրաժեշտ տեղե-
կութիւնները պրօպագանդական իշխա-
նութեան եւ ժանդարմների վարչու-
թեան :

« 3) Պաշտօնական գործերով կաղ-
զըան անելիք ճանապարհորդութիւնի-
ցըս վերադառնալուց յետոյ , խնդրում
եմ Ձեզ՝ անյայտը անձամբ գնալ հայ
գիւղերը՝ իրերի գրութեան տեղեկու-
ղը պարզելու եւ հանգստանքներին նա-
յած՝ անհրաժեշտ կարգադրութիւններ
անելու , որպէսզի աւելի լաւ եւ աւելի
իրական կերպով կազմակերպեն ներ-
կայ գործի համար անհրաժեշտ միջոց-
ները :

« 4) Կարգադրութիւն անել , որ
Ապրիլի 18-ին , առաւօտեան ժամը 10-ին ,
Կարս քաղաքում ինձ ներկայանան Մադ-
րա , Չախի , Բէշօղիք-Սաթըրըզ , Փարա-
ղեա , Բէշօղիք-Անձլա , Գոլթանալի , Բէշնա
եւ Չերմալը գիւղական սանտալներէրի
օգնականները :

« Հայկական շարժման պատճառով
ազնուններ պահելու ծախսերի նախա-
վճարը Ձեզ կուղարկել շուտով . իսկ
առ առ՝ միջոցները քիչ լինելով՝ յառ-
կացուած է 200 բաբլի : »

Գինեկար-Ապիւր ՍԱՄՍԵՆՈՎ
Գրասենակի կառավարիչ՝ ՊՈՍԿԻՏ

ԱՋԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆՈՒՒՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ
Ն . Վանութիւն Պօլսու բայտ
նուպար իր Այն . որդի ոյն ամուսնու-
թեանն առթիւ այսօր հինգ անգ լուս-
կի նուիրեց « Արաքս » նուագախում-
բին , որուն համար յիշեալ ընկերու-
թեան Գործ-ժողովին կողմէ պաշ-
տօն յանձնուած էր Տ . Ե . Թորոսեա-
նէն , գիժուած ընելու Նորին Վանութե-
թեան առատաձեռնութեամբ , ի քա-
ջալիբութիւն նոյն նուագախումբին :
« Արաքս » ի վերջերս ունեցած
կրկնակի յաջողութիւնները , կը լը-
սենք թէ՛ ճերմակ խաչի բոլորակին
նոր ընկերութիւն մը հաստատուելու
պատճառ եղած է միմիայն մարտնչ-
չելու համար Անոր յառաջդիմող
քայլերուն զէժ . բայց մենք պէտքը
կ'զբանք յորդորելու այդ նորահը-

տանը ինչ վատ միջոցներ ի գործ կը
գնէ տեղու համար : »

Լարտինուա կը շարունակէր .
— Ռիւֆիկէզ Հալիբի նոյն օրուան
լրագիրներէն կը տեղեկանայ , ինչ որ
Բարիկի մէջ միայն երկուսին կամ հե-
տեւեալ առաւօտուն կարելի պիտի ըլ-
լար ընել :

Ոստիկանութեան գործակալները
զիւրութեամբ կը գտնեն Մարտիալ Տէ-
րօշի հետքերը , որ Հալիբի շրջանը ընե-
լէ յետոյ Մէնդ-Ատրէս ուղղած էր իր
քայլերը ու գիւղերով կը ձերբակալեն
զայն , քաղաքին հետու գտնուած կողմ-
լայի մը մէջ , ուր այս զմբողջը գնա-
ցած էր ընթերցու նպատակաւ :

— Իսկ աղամանիցի կը գոչէին Տի-
տիէ եւ Գլարա :

— Ա՛հ , ա՛հ , ըսաւ Լարտինուա իր
կոչա ժպիտովը . դուք իմ պատմութիւ-
նը շատ հետաքրքրական կը գտնէք .
լաւ ուրիշն . առանց պայքարի՝ անձնա-
տուր եղած չէ : եւ քիչ մնացած է որ
գործակալներէն մին ալ սպաննէ . բայց
խնդրել վերջացած է իր ձերբակալու-
ելովը եւ հաստատուած է թէ իր մատա-
նիւն ճանաչել այլեւս աղամանիցի չ'պա-
րուանակէր :

նոր ընկերութեան տեղափոխելը ը-
սելով թէ՛ ինչ կազմին այդ երկ-
տասարգներէն , ինչու՞ կը հալածեն
զանո՞ք , ինչու՞ նախանձի որդը այդ
աստիճան իրենց սիրտը կը կրծէ .
ինչու՞ . ինչու՞ . ինչու՞ . ո՞վ կը թե-
լաղրէ գիրենք . . . Եթէ օգտակար
գտանալ կ'ուզեն , վա՛ր թող զնեն
իրենց զէնքերը և գոնէ եթէ իրապէս
օգտակար հանդիսանալ չ'են կրնար ,
վնասակար ըլլալէ թող զգուշանան .
Պօլսու Առաքեալը այս խօսքերը կը
ըսէ , կարենայցալ 416 գլուխ 371րդ .
համարին մէջ . . . այս գլուխ գոր-
ծոյ տունին կրէք չ'հանդիպեցան
. . . Եթէ չ'են հանդիպած , ուրեմն
հարկ պիտի ըլլայ որ քիչ առանձն
ամբողջ զլուսը կարգանք իրենց գը-
լախին վրայ , Գահիրէն մէջ ստանց
ըսածին նայելով՝ գուճարուր ծրա-
զը ուսած մեծ միջոցներ մը մէջ . . .

ԿԱՐՍԻՆՈՒ ԶԵԿՈՒՅՈՒՄ

Յետ այսու « Արշալոյսը » ձեռքէ չի
պիտի ծախուի . փառաբողները կրնան
բաժանորդագրուել կանխիկ զրկելով
բաժանորդագրինը :
Իստանբուլից թերթերը փոթի մի-
ջոցաւ պիտի զրկուին եւ եթէ հասցէի
սխալուած անդի ունենայ բաժանորդ
անմիջապէս կրնան ճշգրտել :
Այս գրութիւնը ընդունեցինք .
փորձելու համար թէ պիտի կրնանք
կարգ մը ներքին զտարութիւններէ ,
որոնք թերթին յատարութեան ար-
դեւք են , ազատիլ :

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՄԶՐ ԽՏԻՎԸ . — Բարձրու-
թիւն խոթելու առաջի օրը կառքով
պաշտ մը բբաւ Ապագայիէ կողմե-
րը և կէս օրէն յետոյ Մուսթաֆա
մեկնեցաւ իր այնտեղի կառնածնե-
րը աչքէ անցնելու համար :

ԿԻՅԵՈՒՄ ԿԻՅՈՒՄԸ . — Եւրոպական
թերթերէ ումանք կը ծանուցանեն
թէ Գիւրմանիայ կայսրը ամսույ 27
ին նարօլի պիտի հասնի և 30-ին Բա-
լէթմ , ուրիկէ՛ն . Վեհափառութիւնը
առաջիկայ ապրիլ ամսույ սկիզբները

— Ուրեմն որոշուած հաստատուած
է թէ Ֆերիտի Տէրօշի սպանիլը իրմէ
զատ ուրիշը չ'կրնար եղած ըլլալ , գո-
չեց Տիտիէ , զգալի գոհուածութեամբ մը :
— Եւ զայն Բարիկէ բերած են , հար-
ցուց Գլարա :

— Ո՛հ , ո՛հ . բարեկամներս , Բարի-
կէն շատ հետու կը գտնուի նա՞ եւ այս
է որ ինձի շատ կ'զբաղեցնէ . Մեր մար-
զը պանդակի մը սեղանակին մէջ օճիքը
ձեռք տուած է ուրիշն եւ ձեռնակակե-
րու մէջ ոստիկանութեան գործակալի
մը հսկողութեանը յանձնուած : Միւս
գործակալը Հալիբի գնացած է օդու թիւն
հասնելու համար , որովհետեւ կը վախ-
նային թէ Մէնդ-Ատրէսէն մինչեւ Հալիբ
հասնելու Մարտիալ Տէրօշ կրնայ փոր-
ձեր ընել իրենց ձեռքէն աղաթելու հա-
մար . . . Յանկարծ մարդ մը , անծանօթ
մը , որ յայտնապէս սպանիլին մեղաակի-
ցը ըլլալու է , պանդակին մէջ կը յար-
ձակի հսկող գործակալին վրայ եւ ա-
ռանց « ու՛ֆ » մը ըսելու ժամանակ տա-
լու , կը գանակոճէ , կը կապկպէ զայն
եւ Մարտիալը աղաթելով երկուքը մէկ-
տեղ կ'անհրեւութանան : Գաղտնի երկ-
րորդ գործակալին , երբ օդու թիւնը ա-
ռած կը վերադառնայ , արդէն երկու յան-

